

[Damsgaard.]

vi beholde, når vi bliver ældre, og da er det svært at rette en kroget ryg og endnu sværere at rette en mishandlet og forkrøblet karakter.

Derfor er det også så uendelig vigtigt, hvad vi tilbyder de unge og hvad vi kan få dem med til. Men her vil jeg gerne fremhæve hjemmenes og forældrenes ansvar overfor de unge i 14—18 års alderen. Det skulle vel egentlig ikke være nødvendigt, og jeg hører da også til dem, der ikke tror, det står så ringe til, som mange ynder at give udtryk for. Forældrene er og skal være de egentlige vejledere for børn og unge i den alder, og der må heller ikke kaldes så stærkt og vedholdende — og fra så mange sider —, at de unge ikke har lyst og ro til at være i hjemmet nogle aftner om ugen. Men undervisning skal der til, den skal de unge kunne få, og den kan de jo også få i rigt mål, hvis lysten er der. Jeg er selvfølgelig opmærksom på, som det allerede er nævnt, at årgangene af unge bliver talrigere. Mens der i år er ca. 60 000 15-årige, vil der om 5 år være 75 000, om en halv snes år godt 90 000 unge 15-årige, og hermed vil det kulminere.

Den ungdomsskolekommission, der blev nedsat i 1948, og som har leveret udkastet til dette omfattende lovforslag, har sikkert også haft disse tal i tankerne og har overvejet, i hvilket omfang samfundet bør støtte ungdomsundervisningen og iøvrigt også andre former for ungdommens fri udnyttelse af fritiden. Kommissionen er kommet til det resultat, at samfundet i vid udstrækning bør støtte. Det gør samfundet også nu, men det bliver mere efter lovforslaget, og det kan jeg på mit partis vegne billige på en række områder, men ikke ubetinget vedrørende alt det, som lovforslaget omfatter; det vil fremgå af nogle bemærkninger, jeg vil gøre til lovforslagets enkelte afsnit. Der er også principielle ting i lovforslaget, som jeg er betænkelig ved, og dem vil jeg selvfølgelig nævne, men iøvrigt lade den nøje gennemgang af paragrafferne vente, til vi kommer til udvalgsbehandlingen.

For det første må jeg bekende, at jeg ikke er ubetinget tilhænger af det, der nu foreslås, at samle de forskellige ungdomslove og føje nye til i een lov og give visse fællesregler for det hele. Det er overordentlig svært for et så mangesidigt ungdomsarbejde, som der her er tale om, at give fællesregler. Det ærede medlem hr. Bomholt var selv inde på det i

sin tale; han har haft meget med udarbejdelsen af kommissionsbetænkningen at gøre. Jeg tror, man må indrømme, at det er meget vanskeligt at finde fællesregler, der kan dække de ungdomsskoleformer, der her er tale om. Jeg kan således ikke godkende motiveringen for, at de landbrugsfaglige ungdomsskoler skal ligestilles med ungdoms- og aftenskoler, og heri er jeg enig med et mindretal i kommissionen, konsulent Larsen-Ledet. Jeg ville egentlig tro, at det havde ligget nærmere, om man havde sammenlignet aftenhøjskolen og den landbrugsfaglige skole; de ligner hinanden mere end aftenskolen og den landbrugsfaglige skole, de har begge foredrag og drøftelser i tilslutning til disse foredrag.

Jeg er principielt enig med kommissionen, når der siges i betænkningen side 19 — jeg beder om tilladelse til et citat —:

„Kommissionen har derfor ment, at man som hidtil fra lovgivningsmagtens side overvejende bør indskrænke sig til at give rammerne for de forskellige skoleformer og fritidsbeskæftigelser for ungdommen, som kan opnå statens støtte, medens det nærmere indhold må bestemmes af dem, der står i det praktiske ungdomsarbejde.“

Det er jeg absolut enig i. Også de faggrupper og emner, som der kan undervises i, har vide rammer, og det er rigtigt, sådan skal det være. Selvom jeg gerne ser, at flest muligt unge i 14—18 års alderen søger en af de ungdomsskoler, der er lagt rammer for i kapitel 1 a, er jeg, og det er også mit parti, noget betænkelig ved det, der står i § 1, stk. 3: „Unge mennesker har ret til en ugentlig frieftermiddag uden tab af arbejdsløn for at deltage i ungdomsskolens dagundervisning.“ Her bliver så tale om som det mindste en 16—18—20 eftermiddage, hvor de unge kan få fri fra arbejdet; det er minimum, fordi der skal være mindst 64 undervisningstimer. Hvis det kan ordnes ad frivillighedens vej og i god forståelse mellem de unge medhjælpere og arbejdsgiverne, er det godt, og så ser jeg det meget gerne. Jeg har selv igennem de sidste 20 år med nogenlunde held appelleret til de ældre landmænd om at lade deres unge gå i en landsbrugsfaglig dagskole. Men det må være frivilligt, så går det bedst.

Dette med, som der står i § 1, at „der skal i alle kommuner oprettes ungdomsskoler“, og at „unge mennesker har ret til en ugentlig frieftermiddag“, er lidt for kate-